

Nimi: _____ Syntymäaika: _____

Tentissä on kolme osiota. **Ensimmäisessä osiossa** esitetään 10 monivalintakysymystä, joihin liittyy neljä väittämää ja joista tenttiin osallistujan on valittava oikea vaihtoehto. Oikeita väittämiä voi olla vain yksi. Pisteitä oikeasta vastauksesta saa +2, väärästä -2 ja vastaamatta jättämisestä 0. Maksimipistemäärä tästä osiosta on 20 pistettä.

Toisessa osiossa esitetään 30 oikein/väärin-kysymystä, joista tenttiin osallistujan on valittava oikea vaihtoehto. Pisteitä oikeasta vastauksesta saa +2, väärästä -2 ja vastaamatta jättämisestä 0. Maksimipistemäärä tästä osiosta on 60 pistettä.

Kolmannessa osiossa esitetään viisi lyhyttä kysymystä, joihin vastaajan on vastattava kirjallisesti annetussa tilassa. Kustakin vastauksesta saa pisteitä asteikolla 0-4. Maksimipistemäärä tästä osiosta on 20 pistettä.

Maksimipistemäärä on 100, läpipääsyyn vaaditaan 50 pistettä (jos tentti on erityisen vaikea, raja voi olla alempi, mutta ei koskaan korkeampi).

Kysymyksiin voi sisältyä laskutehtäviä. Tentti edellyttää laskinta.

Oikeat vastaukset löytyvät tenttitilaisuuden jälkeen Internetistä Sijoittajapalvelimelta (www.sijoittajapalvelin.net). Tuloksista ilmoitetaan vastaajille sähköpostilla vastausten tarkistuksen jälkeen. Huomaa myös lopussa olevat kysymykset sekä ohjeet muutoksenhausta, jos et ole tyytyväinen arvosteluun ja/tai vastauksiin. Viimeisellä sivulla on tilaa omia merkintöjä varten.

Merkitse vastauksesi tenttipaperiin.

Palauta lopuksi kaikki vastauspaperit. Kiitos.

OSIO I

10 monivalintakysymystä, joihin kuhunkin liittyy neljä väittämää. Merkitse rasti sen väittämän kohdalle, joka mielestäsi vastaa kysymykseen. Jos et halua vastata, jätä vastaus merkitsemättä ts. älä tee mitään merkintää ko. kysymykseen. Väittämistä vain yksi on oikein.

1 Mikä seuraavista ei ole yksi rahoitusmarkkinoiden keskeisistä tehtävistä?	
a) Varojen allokointi yli- ja alijäämasektorin välillä.	
b) Likvidisyyden parantaminen.	
c) Yritysten toiminnan tehostaminen.	
d) Informaation välittäminen.	
2 Mikä seuraavista ei ole yksi keskeisistä vieraan pääoman eduista suhteessa omaan pääomaan yrityksen rahoituksesta puhuttaessa?	
a) Vieras pääoma on tavallisesti omaa pääomaa halvempaa.	
b) Liikkeeseenlaskukustannukset ovat vieraassa pääomassa yleisesti alempia.	
c) Vieras pääoma on verotuksessa edullisempaa.	
d) Vieraan pääoman kasvu alentaa oman pääoman tuottovaatimusta.	
3 Mikä seuraavista ei ole osto-option ostajan mahdollinen toimintavaihtoehto?	
a) Odottaa option myyjän päätöstä toteuttaa optio.	
b) Antaa option raueta.	
c) Toteuttaa optio.	
d) Sulkea positio myymällä identtinen optio.	
4 Mikä seuraavista hajauttamista koskevista väitteistä ei pidä paikkaansa?	
a) Salkussa olevien osakkeiden lukumäärän kasvaessa salkun kokonaisriskin pienentyminen hidastuu.	
b) Epäsysteemaattinen riski voidaan poistaa hajauttamalla.	
c) Hajauttamisen hyöty on sitä suurempaa, mitä pienempi sijoituskohteiden korrelaatio on.	
d) Sijoitussalkun tuoton keskihajonta on summa yksittäisten arvopapereiden keskihajonnoista.	

5 ABCDE -rahaston tuotto on viimeisen vuoden aikana ollut 10 prosenttia ja volatiliiteetti 10 prosenttia. Samaan aikaan markkinat ovat tuottaneet 15 prosenttia volatiliiteetin ollessa 20 prosenttia. Rahaston beta on 0,5. Riskitön tuotto samalle ajalle on ollut 5 prosenttia. Mikä on rahaston Sharpen luku?	
a) $(10\% - 5\%) / 10\% = 0,5$	
b) $(10\% - 5\%) / 0,5 = 0,1$	
c) $(10\% - 15\%) / 20\% = -0,25$	
d) $10\% - 0,5 \times (15\% - 5\%) = 0,05$	
6 Mikä seuraavista EI ole yksi oikeustoimien pätemättömyysperusteista?	
a) Epäselvyyssääntö	
b) Hyvän tavan vastaisuus	
c) Oikeustoimikelpoisuuden puutteellisuus	
d) Kunnianvastainen ja arvoton menettely	
7 Työeläkkeen karttumaprosentti 63. ikävuodesta alkaen on kuinka monta prosenttia vuosiansioista?	
a) 1,5%	
b) 3,0%	
c) 4,5%	
d) 6,0%	
8 AA on ostanut 1 000 kappaletta X Oyj:n osaketta 8 vuotta sitten hintaan 10 000 euroa. X Oyj suorittaa nyt merkintäoikeusannin. AA:n osakkeiden tuottamat merkintäoikeudet tuottavat hänelle oikeuden ostaa 100 osaketta lisää hintaan 5 000 euroa. AA ei halua merkitä osakkeita, vaan myy merkintäoikeudet BB:lle hintaan 6 000 euroa. AA:n verotettava luovutusvoitto on:	
a) 0 euroa	
b) 4 800 euroa	
c) 5 000 euroa	
d) 6 000 euroa	

9 Suomen kansalainen NN on muuttamassa Suomesta ulkomaille ja pohtii verostatustaan. Hän haluaa tulla rajoitetusti verovelvolliseksi välittömästi, mitä varten hänen tulee näyttää olennaisten siteiden Suomeen katkeneen. Mikä seuraavista EI ole osoitus siitä, että NN:llä on olennaiset siteet Suomeen?	
a) NN:llä on asunto Suomessa	
b) NN:llä on kesähuvila Suomessa	
c) NN on Suomen sosiaaliturvan piirissä	
d) NN harjoittaa liiketoimintaa Suomessa	
10 Mikä seuraavista vakuutuskorvauksista EI ole verovapaa?	
a) Esinevahingon johdosta maksettava korvaus	
b) Hoitokulujen johdosta maksettava korvaus	
c) Ansionmenetyksenä korvattava päiväraha	
d) Kertakorvaus pysyvästä työkyvyttömyydestä	

OSIO II

30 oikein (kyllä) / väärin (ei) kysymystä:

1	Markkinat eivät aina hinnoitele ns. ulkoisvaikutuksia.	
2	Finanssikriisi iski vuonna 2008 voimakkaasti pankkeihin ja yrityksiin. Tällöin mm. yritysten mahdollisuus saada rahoitusta pankeista tai markkinoilta häiriytyi pahasti. Väite: markkinoiden likviditeettiriskillä tarkoitetaan tilannetta, jossa rahoitustarpeiden tyydyttämiseksi tarvittavia varoja ei kyetä hankkimaan markkinoilta esimerkiksi markkinoiden syvyyden puutteen takia.	
3	Sekaemissiolla tarkoitetaan uusmerkinnän ja rahastoannin yhdistelmää.	
4	Pörssissä listattujen yritysten osalta on siirrytty IFRS-tilinpäätökseen ja se toi mukanaan muutoksia tilinpäätösanalyysin näkökulmasta. Väite: Yksi muutoksista oli lisääntynyt fair valuen eli käypien arvojen käyttö omaisuuden arvostuksessa.	
5	Corporate governance = yrityksiä koskeva lainsäädäntö.	
6	EVA kertoo kuinka paljon yli-/alijäämää yritys on onnistunut tuottamaan sen jälkeen kun rahoittajienkin vaateet on tyydytetty.	
7	Suhdelukumuotoisten tunnuslukujen yksi hyödyistä on se, että niiden avulla voidaan vertailla erikokoisia yrityksiä.	
8	Sijoittaja, joka käy kauppaa optioilla ja futuureilla itsenäisinä sijoituksina, on mahdollisuus ansaita johdannaisten avulla osakekurssien noustessa, laskiessa tai pysyessä paikallaan.	
9	Akateemisessa tutkimuksessa on viime vuosina tarkasteltu paljon sijoittajien käyttäytymistä. Väite: yksi löydöksistä on, että yksityissijoittajat sijoittavat liian paljon varoistaan osakkeisiin.	
10	Kovenantit ovat luottoihin liitettäviä erityisehtoja.	
11	Joukkolainojen korkoriski voidaan jakaa korkovirtariskiin ja hintariskiin. Väite: Hintariski on sitä suurempi, mitä lyhyempi on kiinteäkorkoisen joukkolainan juoksu-aika.	
12	Sharpen lukua voidaan käyttää samantyyppisten rahastojen vertailuun, vaikka rahastoilla olisikin eri riskitaso.	
13	Asiakkaasi kysyy sinulta tuottosidonnaisesta palkkiosta, jonka hän on huomannut rahastoraportissa. Hänen mielestään kyseessä on palkkio, joka maksetaan rahaston tuotto-osuuksille (verrattuina kasvuosuuksiin). Onko asiakas oikeassa?	
14	Asiakkaasi pyytää sinua selittämään mitä tarkoittaa rahastoraportissa esiintyvä rahaston salkun kiertonopeus. Väite: Jos kiertonopeus on 1, se tarkoittaa, että rahaston arvopaperit ovat vaihtuneet keskimäärin kerran jakson aikana.	

15	Hedgerahasto saa sijoittaa muun muassa listattujen ja listaamattomien yhtiöiden osakkeisiin, erilaisiin korkokohteisiin ja johdannaisiin.	
16	Terminal bonus-käsitteellä tarkoitetaan vapaaehtoisen eläkevakuutuksen kuolintapausturvaan kuuluvaa ehtoa, jonka mukaan vakuutetun kuollessa edunsaajat saavat vakuutussäästön lisäksi erityisen hyvityksen (esimerkiksi 25% vakuutussäästöstä).	
17	NN:llä on työnantajansa ottama eläkevakuutus. NN:n työsuhde päättyy, eikä uusi työnantaja halua ottaa eläkevakuutusta hoidettavakseen. NN:llä ei ole myöskään itse varaa maksaa vakuutusmaksuja. Väite: Vakuutus voidaan muuttaa vapaakirjaksi, jolloin vakuutusmaksuja ei enää makseta eikä vakuutukseen enää kerry rahastoa.	
18	X Oyj:n yhtiöjärjestystä halutaan muuttaa. Yhtiössä on vain yksi osakesarja, eikä yhtiöjärjestyksessä ole asiasta erityisiä menettelytapasäännöksiä. Yhtiökokouksessa on edustettuna 10 000 osaketta. Äänestyksen tulos on 6 000 ääntä muutoksen puolesta ja 4 000 ääntä muutosta vastaan. Väite: Yhtiöjärjestyksen muutos hylätään.	
19	AA myy BB:lle ei-pörssiyhtiö C Oy:n osakkeita. Kauppahinnan on tarkoitus olla miljoona euroa, mutta AA:n laatimasta kauppakirjasta on vahingossa jäänyt nolla pois, joten kauppakirjan mukaan hinta on sata tuhatta euroa. Molemmat allekirjoittavat kauppakirjan, BB tietäen että hinta on virheellinen. Väite: Kauppakirja ja sadan tuhannen euron hinta sitovat AA:ta.	
20	AA omistaa kiinteistön ja on hakenut siihen miljoonan euron kiinnityksen. Tästä todistukseksi AA on saanut panttikirjan. Väite: Panttikirjan olemassolo osoittaa, että AA on velkaa miljoonan.	
21	AA:lla on pörssiyhtiö C Oyj:tä koskevaa myönteistä sisäpiirintietoa. Hän kehoittaa BB:tä ostamaan C:n osakkeita ennen kuin tieto tulee julki. BB ei kuitenkaan osta osakkeita. Väite: AA syyllistyi rikokseen.	
22	DD omistaa 60% pörssiyhtiö Y Oyj:stä. Hän ostaa lisää Y Oyj:n osakkeita, siten että hänen osuutensa sekä yhtiön osakkeista että äänistä on nyt 70%. Väite: DD on lisäyksen johdosta velvollinen tekemään lopuista Y Oyj:n osakkeista julkisen ostotarjouksen.	
23	NN on sidonnaisasiamies, joka vastaanottaa ja välittää sijoituspalveluihin liittyviä asiakkaiden toimeksiantoja sijoituspalveluyritys X Oy:n lukuun. Väite: NN tarvitsee oman sijoituspalveluyrityslain mukaisen toimiluvan.	
24	EE täydentää esitetyttä veroilmoitustaan lisäämällä siihen puuttuvat varallisuustiedot omistamansa ei-pörssiyhtiö Z Oy:n osakkeista. Väite: EE:n tulee ilmoittaa Z Oy:n osakkeiden arvioitu arvo esimerkiksi tilintarkastajan suorittamalla vapaisiin kassavirtoihin perustuvalla arvonmäärittelyllä.	

25	FF on Suomessa yleisesti verovelvollinen. Hän omistaa ulkomaisen yhtiön osakkeita, jotka hän on myynyt voitolla. Väite: FF on tyypillisesti verosopimusten mukaan verovelvollinen luovutusvoitosta Suomessa, ei ulkomaisen yhtiön kotimaassa.	
26	AA on saa Suomesta työeläkettä. Hän on Suomen kansalainen ja asuu ulkomailla. Hän tiedustelee eläkkeensä verotusta Suomessa. Väite: AA:n eläkkeestä pidätetään tyypillisesti verosopimusten mukaan Suomessa lähdevero.	
27	Vakuutuspalvelun myynti on arvonlisäverosta vapaata.	
28	BB on antanut takauksen ystävänsä CC:n asuntolainasta. Asunto ei liity CC:n elinkeinotoimintaan eikä maatalouteen. BB joutuu maksamaan 10 000 euroa takauksen perusteella. Väite: Summa ei ole vähennyskelpoinen BB:n verotuksessa.	
29	AA:lla on kaksi lasta, BB ja CC, eikä muita lähisukulaisia. AA:n kuoltua ilmenee, että hänellä on pätevä testamentti, jonka mukaan hänen omaisuutensa menee kokonaisuudessaan Kodittomat koirat ry:lle. Väite: BB ja CC voivat kumpikin saada neljäsosan AA:n omaisuudesta lakiosansa vedoten.	
30	DD:llä on kymmenen lasta ja 350 000 euroa pankkitilillä. DD epäilee kuolevansa pian ja haluaa siirtää varat lapsilleen ilman veroseuraamuksia. Hän ostaa koko summalla sijoitusvakuutuksen, jonka edunsaajina ovat hänen lapsensa. Väite: Mikäli DD kuolee, koko summa siirtyy verotta hänen lapsilleen.	

OSIO III

5 kysymystä, joihin pyydämme kirjoittamaan vastauksen annettuun tilaan.

1 Mitä ovat: joukkolaina, vaihtovelkakirjalaina, optiolaina ja indeksilaina?

2 Beeta ja volatilitetti: Mitä ovat ja miten ne eroavat?

3 Kerro markkinoiden tehokkuuden eri asteista ja mitä merkitystä niillä on sijoittajille.

4 Vakuutusyhtiöiden Solvenssi II-uudistuksen kolme pilaria.

5 Milloin vakioehdot katsotaan osaksi arvopaperinvälittäjän ja asiakkaan välistä sopimussuhdetta (niin sanotut liityntäperusteet)?

Lopuksi pyydämme vastaamaan seuraavan sivun kysymyksiin.

Pyydämme vastaamaan seuraaviin kysymyksiin (ei vaikuta arvosteluun):

Voiko nimeäsi/osoitettasi käyttää näihin tutkintoihin liittyvässä markkinoinnissa (esim. lähettää tietoja tentin läpäisseille järjestettävästä seminaarista)? kyllä ei

Palautetta tutkintotyöryhmälle ja tentin laatijoille:

Palauta lopuksi kaikki vastauspaperit. Kiitos

Varattu omia merkintöjä varten. Voit ottaa tämän sivun mukaasi.

Lisätietoa tuloksista: www.sijoittajapalvelin.net

	Osio I		Osio II		Osio II		Osio II
1		1		11		21	
2		2		12		22	
3		3		13		23	
4		4		14		24	
5		5		15		25	
6		6		16		26	
7		7		17		27	
8		8		18		28	
9		9		19		29	
10		10		20		30	

Vaihe 1 – Muutospyyntö:

Sijoituspalvelualan tenttien suorittajalla on aikaa **kaksi viikkoa oikeiden vastausten julkistamisen** jälkeen pyytää selvitys vastauksen perusteista ja pyytää, että henkilön oma tulkinta kysymyksestä otetaan huomioon tentin arvostelussa. Pyyntö tehdään vapaamuotoisesti Internetissä (osoite: www.sijoittajapalvelin.net) tai sähköpostitse (osoitteeseen apvy@hsee.fi). HSE Executive Education Oy (HSE EE) pyytää tenttikysymyksen/-kysymysten laatijalta lausunnon ja antaa päätöksen muutospyyntöön tentin suorittajan ja kysymyksen/kysymysten laatijan selvitysten perusteella.

Vaihe 2 – Oikaisuvaatimus:

Jos tentin suorittaja on edelleen tyytymätön oman tenttinsä arvosteluun, voi hän pyytää arvosteluun muutosta sijoituspalvelututkintojen tutkintotyöryhmältä **kahden viikon kuluessa muutospyynnön vastauksen** saapumisesta. Oikaisuvaatimus edellyttää että muutospyyntö on käsitelty. Kirjalliset oikaisupyynnöt osoitetaan HSE Executive Educationille (Mechelininkatu 3 C, 00100 Helsinki / apvy@hsee.fi). Oikaisuvaatimus käsitellään tutkintotyöryhmässä tenttikysymyksen/-kysymysten laatijan lausunnon ja tentin suorittajan oikaisupyynnön perusteella. Tarvittaessa tutkintotyöryhmä pyytää puolueettoman asiantuntijalausunnan oikaisuvaatimukseen. Päätös oikaisupyynnöstä pyritään antamaan kolmen viikon kuluessa oikaisupyynnön saapumisesta HSE EE:lle. Muutoksenhaun käsittely tapahtuu mahdollisimman anonyymisti ja HSE EE tiedottaa päätöksestä tentin suorittajalle henkilökohtaisesti.